

CZARNY WĄŻ SIĘ OBUDZIŁ

konspekt zajęć do spektaklu „Indianie” w reż. Justyny Sobczyk

Autor: Dorota Kowalkowska

Opis zajęć: Lekcja do spektaklu „Indianie” w reż. Justyny Sobczyk zrealizowanego przez Teatr 21 w koprodukcji z Nowym Teatrem w Warszawie. Podczas zajęć uczniowie podejmują refleksję o mocy grupy i współpracy. Interpretują metaforę Czarnego Węża i zastanawiają nad tym, co go obudziło i jakie przyniosło to skutki. Dzieci zastanawiają się nad mocą grupy i stworzą pieśń wspólnotowej mocy.

Konspekt zajęć może posłużyć jako scenariusz lekcji wychowawczej poświęconej idei zespołowego działania i drużynowości oraz wspólnemu ustalaniu zasad wzmacniających funkcjonowanie grupy. Może zainspirować dalsze rozmowy i działania na temat wspólnoty klasowej i wzajemności.

Wiek uczestników: 7 – 9 lat

Czas: 45 minut

Cele:

- interpretacja symboli wykorzystanych w spektaklu;
- rozmowa o sile grupy, wspólnoty i komunikacji;
- tworzenie tańca mocy grupy.

Metody pracy: rozmowa kierowana, burza mózgów, rysowanie, zabawa teatralna

Przygotowanie do zajęć:

- **materiały:** prostokąty z kartonu lub brystolu (25 sztuk do zrobienia tabliczek), markery, kolorowe pisaki, kartki A4, projektor, ekran
- **przestrzeń:** sala pozwalająca na stworzenie kręgu i swobodne działanie w grupach

Przebieg zajęć

WSTĘP: I WTEDY OBUDZIŁ SIĘ CZARNY WĄŻ / 10 min.

Zaproś uczniów do kręgu i zapowiedz, że zajęcia będą dotyczyły spektaklu „Indianie” Teatru 21 i Nowego Teatru w Warszawie, w reżyserii Justyny Sobczyk. Poproś uczniów, by wrócili pamięcią do spektaklu i wskazali sytuację, w której pojawia się Czarny Wąż. Zapytaj o moment, który według nich obudził Czarnego Węża. Co się wydarzyło?

Komentarz: Jeżeli uczniowie będą mieli problem z przywołaniem tych wydarzeń, możecie obejrzeć wspólnie tę scenę - rozpoczyna się w 38. minucie rejestracji.

Porozmawiajcie, co się wydarzyło zanim pojawił się Czarny Wąż. Przyjrzyjcie się bliżej scenie zabawy w Indian i Kowbojów, która kończy się uwięzieniem jednej grupy przez drugą. Powróć do pytania, które zadaje publiczności Kaktus: czy tak może się zakończyć zabawa? Zapytaj uczniów, jak oni myślą

na ten temat. Dlaczego ta sytuacja wywołała w Kaktusie takie emocje?
Jaki związek finał tej zabawy ma z pojawieniem się Czarnego Węża?

Zapytaj uczniów, jakie zachowania zuchów bawiących się w Indian i Kowbojów spowodowały, że Czarny Wąż się obudził? Wśród odpowiedzi mogą pojawić się m.in. te sugerowane przez Kaktusa, jak popychanie, bicie się, sprawianie komuś przykrości. Zwróć uwagę, że Czarny Wąż pojawia się, kiedy grupa staje przeciwko sobie, w której jedne osoby bawią się kosztem innych. Poproś uczniów, by znaleźli inne sytuacje i zachowania znane im z życia, które mogą prowokować pojawienie się Czarnego Węża i wydłużać jego ciało. Jakie zachowania sprawiają członkom grupy przykrość, powodują rozłam?

1. JAK NA WAS WOŁAJĄ ALBO SIŁA WSPÓŁPRACY / 10 min.

Przywołaj scenę pojawienia się Wojowników i Wojowniczek, z których każdy w walce z Czarnym Wężem przyniósł swoją moc. Wróćcie do tej sceny pamięcią i zastanówcie się, dlaczego atrybuty Wojowników okazały się nieskuteczne?

Wysłuchajcie różnych głosów. W nawiązaniu do tego, co pojawi się w odpowiedziach podkreśl, że w spektaklu Czarny Wąż został pokonany, kiedy wszyscy zaczęli współpracować. Zaproś dzieci, żeby stworzyły czteroosobowe grupy, w których zastanowią się, na czym polega współpraca w grupie.

Kiedy dzieci będą już w grupach, powiedz, żeby zastanowiły się nad tym, jakie konkretnie zachowania, działania, postawy sprzyjają współpracy grupy. O czym powinni pamiętać jej członkowie, aby uchronić się przed obudzeniem Czarnego Węża?

Daj chwilę na rozmowę, a następnie rozdaj każdej grupie pięć tabliczek i poproś, by każdy zespół zapisał na nich, co jest najważniejsze we współpracy. Hasła mogą zostać zapisane na kartonowych tabliczkach, słownie lub w formie rysunku, symbolu.

Pomocne może być sformułowanie: Grupa ma moc, kiedy...

2. KRĄG MOCY / 10 min.

Zaproś uczniów, by wrócili do jednego kręgu. Przeczytajcie to, co zapisali na tabliczkach. Czy jakieś hasła się powtarzają?

Porozmawiajcie o tym, co daje ludziom połączenie sił. Zapytaj, w jakich codziennych sytuacjach współpraca pomaga?

W tym miejscu możesz porozmawiać z dziećmi o wykluczeniu z grupy. Przywołaj postać Kaktusa i zapytaj o jego rolę. Zwróć uwagę grupy, że Kaktus chce przynależeć do grupy, ale z powodu odmienności nie zyskuje miejsca w żadnej. Jak to na niego wpływa? Czy bez Kaktusa udałoby się stworzyć krąg mocy?

3. PIEŚŃ MOCY / 15 min.

Przypomnij ostatnią scenę w spektaklu: śpiewanie pieśni w kręgu. Zaproś uczniów do stworzenia pieśni mocy swojej grupy. Poproś o powrót do wcześniej utworzonych grup i stworzenie krótkiej pieśni inspirowanej mocami zapisanymi na tabliczkach. Niech zawiera 2 lub 4 wersy – to będą zwrotki, które połączycie w Wasz klasowy utwór. Zapowiedz, że wspólnie nauczycie się sekwencji każdej grupy. Pieśni może towarzyszyć prosty ruch, gest, którego może nauczyć się reszta grupy. Możesz zaproponować bazowy rytm.

Na koniec zaprosz uczniów do wspólnego kręgu. Niech każda grupa przedstawi swój fragment. Zaproś resztę grupy do powtórzenia.

Zapisz słowa pieśni. Możecie je umieścić w widocznym miejscu w sali. Zastanówcie się, kiedy możecie wykorzystać Waszą pieśń? Podziękuj grupie za udział w zajęciach.

Zapisane na kartonach moce grupy możesz po zajęciach umieścić w klasie, na przykład na ścianie, by w widoczny sposób zatrzymywały myśli i wnioski grupy. Możecie do nich wracać w sytuacjach, które dotyczą Waszej grupy.